

હર હર શાંકુર

ॐ

જય જય શાંકુર

શ્રી-વેદવ્યાસાય નમ:

શ્રીમદ્-આધ-શાંકુર-ભગવત્પાદ-પરમ્પરાગત-મૂલામ્રાય-
સર્વજ્ઞ-પીઠમ्
શ્રી-કાઞ્ચી-કામકોટિ-પીઠમ्
જગાદ્ગુરુ-શ્રી-શાંકુરાચાર્ય-સ્વામિ-શ્રીમઠ-સંસ્થાનમ्

રથ-સમાધી

૫૧૨૭ વિશ્વાવસુ: મકર: ૧૨ માઘ-શુક્લ-સમાધી

25.01.2026

Surya Bhagavan, who in pratyaksha form reminds us of the truth of Supreme Advaita every day, obtained his chariot (ratha) in Magha masa on Shukla Saptami Tithi (i.e. the Saptami that occurs after Makara Amavasya) as per Chandramana and hence this Saptami is known as Ratha Saptami. According to the Skandapurana, Surya Bhagavan is pleased on that day. Acts such as Snanam and Danam please Him further and they remove all kinds of poverty and yields innumerable benefits.

યસ્યાં તિથૌ રથં પૂર્વ પ્રાપ દેવો દિવાકરઃ।
સા તિથિ: કથિતા વિપ્રેમંધે યા રથસમાધી॥
તસ્યાં દત્તં હૃતં ચેષ્ટ સર્વમેવાક્ષયં મતમ્॥
સર્વદારિદ્રયશમનં ભાર્કરપ્રીતયે મતમ્॥
—સ્કન્દપુરાણો કૌમારિકાખણે પઞ્ચમાધ્યાયે ૧૨૬,૧૩૦

સૂર્યગ્રહણતુલ્યા હિ શુક્લા માઘસ્ય સમાધી
અરુણોદયવૈલાયાં તસ્યાં સ્નાનં મહાફલમ્॥
વેદ-ધર્મ-શાસ્ત્ર-પરિપાલન-સભા

—પદ્મપુરાણો સૂચિખાણે ૭૭.૬૩

The Shukla Saptami in Magha masa is equivalent to Surya Grahanam in its significance. On that day, before Arunodayam (i.e. four nadikas or one and a half hours before Sunrise), performing Snanam grants great merit. This Snanam is done by keeping seven calotrope leaves (arka/erukku), akshata, cow dung, Indian jujube / ber fruit (elandai/badari) and Durva grass on the head and then offering Arghyam. In our Sanatana Dharma, snanam is a great boon available us to remove all our papas and to attain great prosperity. Among them, Magha Snanam is considered be of great significance according to many Puranas.

સ્નાનવિધિ:

આચમનમા શુક્લામબરધર + શાન્તયો પ્રાણાયામઃ।
મમોપાત્તસમસ્તદુરિતક્ષયદ્વારા શ્રીપરમેશ્વરપ્રીત્યર્થી

તદેવ લગ્નાં સુદિનાં તદેવ તારાબલાં ચન્દ્રબલાં તદેવા
વિધાબલાં દૈવબલાં તદેવ લક્ષ્મીપતે: અદ્વિત્યુંં સ્મરામિ॥

અપવિત્રઃ પવિત્રો વા સર્વાવસ્થાં ગતોડપિ વા।
યઃ સ્મરેત् પુરુષરીકાક્ષાં સ બાહ્યાભ્યન્તરઃ શુચિઃ॥

માનસાં વાચિકં પાપાં કર્મણા સમુપાર્જિતમ્ભા
શ્રીરામ-સ્મરણેનૈવ વ્યપોહતિ ન સંશયઃ॥

શ્રી રામ રામ રામ

તિથિવિષ્ણુઃ તથા વારઃ નક્ષત્રાં વિષ્ણુરેવ ચા
યોગશ્ચ કરણાં ચૈવ સર્વ વિષ્ણુમયાં જગત્તા॥

શ્રીગોવિન્દ ગોવિન્દ ગોવિન્દ

અધ્ય શ્રીભગવતઃ મહાપુરુષસ્ય વિષ્ણોરાજયા પ્રવર્તમાનસ્ય બ્રહ્માણઃ દ્વિતીયપરાર્થ
શ્વેતવરાહકલ્યે વૈવસ્વતમન્વન્તરે અષ્ટાવિંશતિતમે કલિયુગે પ્રથમે પાદે જમ્બૂદ્વીપે
ભારતવર્ષે ભરતખાણે મેરો: દક્ષિણો પાશ્ચ અસ્મિન્ વર્તમાને વ્યાવહારિકાણાં
પ્રભવાદીનાં ષષ્ઠ્યાઃ સંવત્સરાણાં મધ્યે વિશ્વાવસુ-નામ-સંવત્સરે ઉત્તરાયણે
હેમન્ત-ત્રણતૌ મફર-માઘ-માસે શૂક્લ-પક્ષો સમભ્યાં શુલ્ભ-તિથૌ ભાનુ વાસરયુક્તાયાં
વેદ-ધર્મ-શાસ્ત્ર-પરિપાલન-સભા

રેવતી-નક્ષત્ર-(૧૩:૩૪)યુક્તાયાં સિદ્ધ-યોગ (૧૧:૪૨; સાધ્ય-યોગ)યુક્તાયાં ગરજા-કરણ (૧૧:૫૮; વાણિજા-કરણ)યુક્તાયામ્ એવં-ગુરુ-વિશેષણ-વિશિષ્ટાયામ્ અસ્યાં સમ્મ્યાં

શુભ-તિથૌ મમોપાત્ત-સમસ્ત-દુરિત-ક્ષય-દ્વારા શ્રી-પરમેશ્વર-પ્રીત્યર્થમ્ અનાદિ-અવિદ્યા-વાસનયા પ્રવર્તમાને અસ્મિન્ મહતિ સંસાર-ચક્રે વિચિત્રાત્મિઃ કર્મગતિભિઃ વિચિત્રાસુ પશુ-પક્ષિ-મૃગાદિ-યોનિષુ પુનઃપુનઃ અનેકધા જનિત્વા કેનાપિ પુણ્ય-કર્મ-વિશેષણ ઈદાનીન્તન-માનુષ્ય-

Only men say: જન્મ-વિશેષં પ્રામવત:

Only women say: જન્મ-વિશેષં પ્રામવત્યા:

મમ જન્માભ્યાસાત્ જન્મ-પ્રત્ભૂતિ એતત્-ક્ષણ-પર્યંતં બાલ્યે વયસિ કૌમારે યૌવને વાધકી ચ જાગૃત્-સ્વપ્ર-સુષુપ્તિ-અવસ્થાસુ મનો-વાક્-કાય-કર્મન્દ્રિય-જ્ઞાનેન્દ્રિય-વ્યાપારે: કામ-કોધ-લોભ-મોહ-મદ-માત્સર્યાદિભિઃ દુષ્ટ-ગુરૈશ્ર સમ્ભાવિતાનાં મહાપાતકાનાં સમપાતકાનામ્ અતિપાતકાનામ્ ઉપપાતકાનાં સફુરીકરણાનાં મલિનીકરણાનામ્ અપાત્રીકરણાનાં જાતિભ્રંશકરણાં પ્રકીર્ણકાનામ્ અયાજ્ય-યાજન-અભોજ્ય-ભોજન-અભક્ષ્ય-ભક્ષણ-અપેય-પાન-અદૃશ્ય-દર્શન-અશ્રાવ્ય-શ્રવણ-અસ્પૃશ્ય-સ્પર્શન-અવ્યવહાર્ય-વ્યવહારાદીનાં જ્ઞાનતઃ સકૃત કૃતાનામ્ અજ્ઞાનતઃ અસકૃત કૃતાનાં રહસ્ય-કૃતાનાં પ્રકાશ-કૃતાનાં ચિર-કાલ-અભ્યસ્તાનાં સંસર્ગ-નિમિત્તાનાં ચ સર્વેષાં પાપાનાં સધઃ અપનોદનાર્થ શ્રુતિ-સ્મર્તિ-પુરાણ-પ્રતિપાદિત-કર્માનુષ્ઠાન-અધિકાર-સિદ્ધધર્થ દેવ-તુલ્ય-તેજઃ-સિદ્ધધર્થ ચ વિનાયકાદિ-સમસ્ત-હરિહર-દેવતાનાં સત્ત્વિધૌ શ્રી-સવિતૃ-સૂર્યનારાયણ-પ્રીત્યર્થ શ્રી-સૂર્યનારાયણ-પ્રસાદેન સૂર્ય-ગ્રહણ-કાલીન-ગજા-સ્નાન-તુલ્ય-ફુલ-પ્રાપ્ત્યર્થ મકર-રથે રવૌ રથ-સમભી-પુણ્ય-કાલે ... પુણ્ય-તીર્થે સમાર્કપત્ર-સ્નાનમહં કરિષ્યો॥ (અપ ઉપસ્પૃશ્ય)

પ્રાર્થના

Saying the Sankalpam above, keep seven calotrope leaves (erukku), akshata, cow dung, Indian jujube / ber fruit (elandai/badari) and durva grass on the head and perform snanam reciting the following shlokas.

નમસ્તે રૂદ્ર-ઉપાય રસાનાં પતયે નમઃ।
અરુણાઈ નમસ્તોડસ્તુ હરિદશ નમોડસ્તુ તો॥

સમ-સમે મહા-સત્ત્વ સમ-દ્વીપે વસુન્ધરે।
સમાઈ-પણાન્યાદાય સમભ્યાં સ્નાનમારબો॥

સમ-સમિ-પ્રિયે દેવિ સમ-લોક-પ્રદીપિકે।
સમ-જન્માર્જિતં પાપં હર સમભિ સત્ત્વરમ્ભ॥

યદ્ય યત્ત કર્મ કૃતં પાપં મયા સમસુ જન્મસુ।
તન્મે રોગં ચ શોકં ચ માકરી હન્તુ સમમૌ॥

એતજ્જન્મ-કૃતં પાપં યચ્ચ જન્માન્તરાર્જિતમ્ભ
મનો-વાક્-કાયજ્ઞ યચ્ચ જ્ઞાતાજ્ઞાતે ચ યે પુનઃ॥

ઇતિ સમ-વિધં પાપં સ્નાનાન્મે સમ-સમિકે।
સમ-વ્યાધિ-સમાયુક્તં હર માકરિ સમભિ॥

નૌમિ સમભિ દેવિ ત્વાં સર્વ-લોકૈક-માતરમ્ભ
સમાઈ-પત્ર-સ્નાનેન મમ પાપં વ્યપોહયા॥

— સુન્દ-પુરાણો કાશી-ખાણે પ૧/૭૮-૮૦

Then after doing Sukta pathanam, Marjanam, Aghamarshanam and Deva-Rshi-Pitr-Tarpanam, offer Arghyam by saying the following Shlokas.

સમ-સમિ-વહ પ્રીત સમ-લોક-પ્રદીપના।
સમભ્યા સહિતો દેવ ગૃહાણાર્થ્ય દિવાકરા॥

દિવાકરાય નમઃ ઈદમર્થમ્ભ દિવાકરાય નમઃ ઈદમર્થમ્ભ

સ્નાતોડહં રથ-સમભ્યાં પ્રભા-કર દિવા-કરા।
ગૃહાણાર્થ્ય મયા દત્તં દિવા-કર નમોડસ્તુ તો॥

વેદ-ધર્મ-શાસ્ત્ર-પરિપાલન-સભા

દિવાકરાય નમઃ ઈદમધર્યમ्‌ દિવાકરાય નમઃ ઈદમધર્યમ्‌ દિવાકરાય નમઃ ઈદમધર્યમ्‌

ગજાયમુનયોર્મધ્યે તત્ત્વ ગુમે સરસ્વતિ
ત્રૈલોક્ય-વન્દિતે દેવિ ત્રિવેણ્યધર્ય નમોડસ્તુ તો॥

ત્રિવેણ્યૈ નમઃ ઈદમધર્યમ्‌ ત્રિવેણ્યૈ નમઃ ઈદમધર્યમ्‌ ત્રિવેણ્યૈ નમઃ ઈદમધર્યમ्‌

Offering the Arghyam three times thus, offer Prarthana with the following Shlokas.

નમો વિવસ્વતે બ્રહ્મનું ભાસ્વતે વિષ્ણુ-તેજસો
જગત્-સવિત્રે શુચયે સવિત્રે ઇલ-દાયિને॥

— કાલિકા-પુરાણમ् ૫૭/૧૭૮

જનની સર્વ-ભૂતાનાં સમભી સમ-સમિક્તો
સમભ્યામુદિતે દેવિ નમસ્તે રવિ-મહાડલો॥

— પદ્મ-પુરાણો સૂષ્ટિ-ખાંડે ૭૭/૬૫

કાયેન વાચા મનસેન્દ્રિયૈર્વ
બુદ્ધ્યાત્મના વા પ્રકૃતે: સ્વત્માવાત્ત
કરોમિ યદ્ યત્ સકલં પરસ્મૈ
નારાયાણાયૈતિ સર્પયામિ॥

અનેન મયા કૃતેન સમાર્ક-પત્ર-સ્નાનેન અર્થ-પ્રદાનેન ચ સૂર્ય-સ્વરૂપી પરમાત્મા
સુપ્રીતઃ સુપ્રસન્તો વરદો ભવતુ॥